

Sygn. akt VI U 622/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2017 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Jarosław Łuczaj

Protokolant st. sekr. sąd. Marta Gackiewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2017 roku w Radomiu

sprawy Z. G. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o rentę rolniczą

na skutek odwołania Z. G. (1) od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 5 maja 2016 roku, nr (...) /15

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje Z. G. (1) prawo do okresowej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy od 1 marca 2016 roku do 28 lutego 2017 roku.

SSO Jarosław Łuczaj

Sygn. akt VI U 622/16

UZASADNIENIE

W dniu 14 czerwca 2016 roku Z. G. (1) wniosła odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 5 maja 2016 roku, nr (...) /15, odmawiającej przyznania jej prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Decyzji tej zarzuciła błędne ustalenie stanu faktycznego, polegające na mylnym stwierdzeniu jej aktualnego stanu zdrowia, który wbrew orzeczeniu komisji lekarskiej KRUS z dnia 14 marca 2016 roku, powoduje całkowitą i trwałą niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Podniosła, że od 14 marca 2016 roku, tj. ostatniej komisji lekarskiej, jej stan zdrowia uległ pogorszeniu i nie rokuje poprawy, niezrozumiałym jest zatem uznanie jej obecnie za całkowicie zdolną do pracy. Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie jej za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym (odwołanie – k. 4).

W odpowiedzi na odwołanie, w imieniu Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowa w R. wniosła o jego oddalenie. Wskazano, że zaskarżona decyzja znajduje uzasadnienie prawne w przepisie art. 21 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników. Z akt sprawy wynika, że decyzją z dnia 5 maja 2015 roku wnioskodawczyni przyznana została renta rolnicza jako okresowa od 1 kwietnia 2015 roku do 29 lutego 2016 roku. W dniu 22 lutego 2016 roku Z. G. (1) złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym na dalszy okres. W wyniku przeprowadzonego badania lekarz rzeczoznawca, a następnie komisja lekarska nie uznali jej za trwale lub okresowo całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. W oparciu o w/w okoliczności wydana została

przedmiotowa decyzja o odmowie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (odpowiedź na odwołanie – k. 5).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Z. G. (1), urodzona (...), na podstawie decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 5 maja 2015 roku, miała przyznane prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od 1 kwietnia 2015 roku do 29 lutego 2016 roku (decyzja – k. 26 akt KRUS).

W dniu 22 lutego 2016 roku Z. G. (1) złożyła w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowej w L. wniosek o przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym na dalszy okres (wniosek – k. 46 akt KRUS).

W związku z tym została skierowana na badanie przez lekarza rzeczoznawcę KRUS, który rozpoznał u niej pooperacyjny brak gałki ocznej lewej i nadciśnienie tętnicze. W wyniku badania lekarz rzeczoznawca KRUS w dniu 14 marca 2016 roku wydał orzeczenie, w którym uznał, że Z. G. (1) nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, ani nie jest niezdolna do samodzielnej egzystencji (orzeczenie lekarza rzeczoznawcy KRUS – k. 24-26 dokumentacji medycznej w aktach KRUS).

W dniu 4 kwietnia 2016 roku Z. G. (1) złożyła odwołanie od powyższego orzeczenia (odwołanie – k. 27 dokumentacji medycznej w aktach KRUS).

W jego następstwie została skierowana na badanie przez komisję lekarską KRUS, która rozpoznała u niej przebyte (...) roku usunięcie lewej gałki ocznej z powodu pęknięcia pozapalnego rogówki na skutek nawrotowych stanów zapalnych, a także łuszczycę krostkową skóry dłoni i stóp. Orzeczeniem z dnia 25 kwietnia 2016 roku komisja lekarska KRUS nie uznała Z. G. (1) za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, ani niezdolną do samodzielnej egzystencji (orzeczenie komisji lekarskiej KRUS – k. 30-34 dokumentacji medycznej w aktach KRUS).

W związku z powyższym Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 5 maja 2016 roku, nr (...) /15, odmówił Z. G. (1) przyznania prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (decyzja – k. 50 akt KRUS).

Z. G. (1) obecnie ma (...) lat. Z zawodu jest rolnikiem. Prowadzi wspólnie z mężem gospodarstwo rolne o powierzchni 3,6389 ha. Prowadzona w nim jest uprawa zbóż i ziemniaków oraz hodowla kur. Od 2010 roku Z. G. (1) leczona była z powodu nawrotowych stanów zapalnych rogówki i błony naczyniowej oka lewego, kilkakrotnie była z tego powodu hospitalizowana. Ostatni pobyt na Oddziale Okulistycznym Szpitala w R. od 5 do 13 marca 2015 roku z rozpoznaniem pęknięcia gałki ocznej lewej w przebiegu nawrotowych zapaleń rogówki i błony naczyniowej. W dniu 9 marca 2015 roku w znieczuleniu ogólnym wykonano enukleację gałki ocznej lewej. W okresie od 2 do 7 czerwca 2016 roku przebywała w Klinice (...) w K. z powodu zmian chorobowych krostkowych, obfitego złuszczenia naskórka, rozległego stanu zapalnego miejsc chorobowo zmienionych w obrębie skóry dłoni i podszew oraz znacznego rogowacenia paznokciowego palców rąk i stóp. Pomimo leczenia zmiany skórne nigdy nie uległy całkowitemu ustąpieniu. Zawsze dotyczyły skóry kończyn, szczególnie powierzchni dłoniowych rąk i podszewowych stóp. Ulegały rzadko reemisji, a nasilając się tworzyły, szczególnie w obrębie stóp, rozległe wykwyty krostkowe z zasychającą w strupy wydzieliną surowiczo-ropną z rozległym złuszczeniem naskórka i jego pęknięciami, co utrudniało wnioskodawczyni zgięcie dłoni w pięść oraz dłuższe stanie i chodzenie. Zmianom chorobowym towarzyszą uczucie sztywności palców dłoni, bóle stawów palczkowych, kolanowych i skokowych z ich okresowymi, zwłaszcza w okresie zaostrzeń choroby - obrzękami, co niekiedy powoduje u Z. G. (1) trudności z wykonywaniem prostych czynności życiowych. Od 2015 roku Z. G. (1) leczona jest z powodu nadciśnienia tętniczego, przyjmuje leki hipotensyjne: N. oraz P.. Wartości ciśnienia tętniczego są zadawalająco kontrolowane farmakologiczne – obecnie oscylują wokół poziomów 120-130/80 mm Hg (opinia biegłego z zakresu dermatologii A. K. z opinią uzupełniającą – k. 12-14, 54-55, opinia biegłego z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii D. B. – k. 23, opinia biegłej z zakresu okulistyki Z. G. (2) – k. 44-46).

Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie warunki określone w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku poz. 277 z późn. zm.), tzn. podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, a całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2 albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W okolicznościach niniejszej sprawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego nie podlegał badaniu Sądu, bowiem nie był sporny.

Za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 5 w/w ustawy). Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 6 w/w ustawy), a za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 7 w/w ustawy).

Kwestią sporną w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie czy stopień zaawansowania rozpoznanych u wnioskodawczyni schorzeń powoduje całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym na dalszy okres, tj. po 29 lutego 2016 roku.

Celem ustalenia czy Z. G. (1) jest całkowicie trwale, bądź okresowo niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu: dermatologii, chorób wewnętrznych-kardiologii i okulistyki.

Biegły z zakresu dermatologii rozpoznał u Z. G. (1) łuszczycę krostkową skóry dłoni i stóp oraz łuszczycowe zapalenie stawów do obserwacji i diagnostyki. Stwierdził, że zmiany łuszczycowe u badanej wymagają aktualnie intensywnego leczenia ogólnego i miejscowego, co może spowodować poprawę jej stanu zdrowia i powrót do pracy w gospodarstwie rolnym. Dowodem na to jest to, iż uzyskano poprawę stanu zdrowia po wdrożeniu leków z grupy retinoidów. Obecnie badana z powodu nasilenia zmian chorobowych jest niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, w ocenie biegłego przez okres co najmniej roku od 1 marca 2016 roku do końca lutego 2017 roku. Wdrożenie intensywnego leczenia, w tym retinoidami, którego niestety z powodu wielu przeciwwskazań i skutków ubocznych nie można stosować w nieskończoność, wymaga monitorowania przebiegu choroby przez lekarza, między innymi wykonywania wielu badań analitycznych i diagnostycznych, lecz zapewni ono poprawę stanu zdrowia, a jej zaostrzenia można leczyć wówczas w ramach krótkotrwałych okresowych niezdolności do pracy (zwolnień lekarskich). Wnioskodawczyni wymaga również hospitalizacji w oddziale reumatologicznym celem diagnostyki w kierunku zapalenia łuszczycowego stawów.

Biegły z zakresu chorób wewnętrznych-kardiologii rozpoznał u Z. G. (1) nadciśnienie tętnicze II st. wg (...) / (...) bez potwierdzonych powikłań narządowych, łuszczycę w wywiadzie, kamice żółciową i otyłość. Stwierdził, że powyższe schorzenia nie powodują u Z. G. (1) całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym z przyczyn internistycznych czy kardiologicznych.

Biegła z zakresu okulistyki rozpoznała u Z. G. (1) stan po usunięciu lewej gałki ocznej z powodu pęknięcia na skutek nawrotowych zapaleń rogówki i błony naczyniowej, starczowzroczność – szkła korekcyjne do blizy i jednoocznosc. Oko prawe z pełną ostrością wzroku do dali i do blizy po korekcji szklami. Przedni odcinek oka i dno oka w granicach normy. Stwierdziła, że badana po okresie adaptacji do jednoocznosci która wynosi jeden rok (od marca 2015 roku do 29 lutego 2016 roku) nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym.

Do opinii biegłego z zakresu dermatologii zastrzeżenia złożyła strona pozwana podnosząc, że o ile zgadza się z tą opinią, iż do końca lutego 2017 roku opiniowana może być niezdolna do pracy, o tyle osobną kwestią pozostaje, czy nie powinna to być przedłużona czasowa niezdolność do pracy, zamiast od razu świadczenia rentowego (k. 53).

Wobec zgłoszonych zarzutów Sąd zobowiązał biegłego z zakresu dermatologii do ustosunkowania się do nich. W uzupełniającej opinii biegły ten podtrzymał w całości swoje stanowisko i wskazał, iż badana z powodu nasilenia zmian chorobowych jest niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym przez okres co najmniej roku od 1 marca 2016 roku do końca lutego 2017 roku.

Stwierdzić należy, że o uznaniu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym nie decyduje samo schorzenie, lecz stopień jego zaawansowania, które czyni ubezpieczonego całkowicie niezdolnym do pracy. O istnieniu takiej niezdolności nie decyduje i nie może decydować także subiektywne odczucie badanego, ale obiektywna ocena specjalistów biegłych lekarzy sądowych. W sprawie, w której przedmiotem jest prawo do świadczenia rentowego warunkująca powstanie tego prawa i będąca elementem ustaleń faktycznych ocena niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną, adekwatną do rodzaju schorzeń zainteresowanego.

Sąd podzielił w całości wnioski opinii biegłego z zakresu dermatologii i uznał ją za miarodajny dowód w sprawie. Sporządzona została przez specjalistę z zakresu głównego schorzenia, na które cierpi wnioskodawczyni. Biegły wydał swoją opinię po uprzednim zbadaniu Z. G. (1) oraz po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską zgromadzoną w aktach, w tym w aktach organu rentowego oraz dołączoną przez wnioskodawczynię. Uznać więc należy, że została zgromadzona pełna dokumentacja medyczna Z. G. (1). W ocenie Sądu Okręgowego opinia biegłego dermatologa jest rzetelna, fachowa i nie budzi zastrzeżeń. Co prawda pierwotna opinia biegłego została zakwestionowana przez stronę pozwaną, jednakże na skutek jej uzupełnienia, dalszych zarzutów nie zgłoszono. Biegły dokonał wnikliwej analizy stanu zdrowia ubezpieczonej pod kątem jej schorzeń dermatologicznych i wyczerpująco uzasadnił swoje konkluzje na temat zdolności Z. G. (1) do pracy w gospodarstwie rolnym. W oparciu o powyższą opinię Sąd stwierdził, że schorzenia dermatologiczne czynią Z. G. (1) całkowicie niezdolną do pracy okresowo od 1 marca 2016 roku do 28 lutego 2017 roku.

W tym względzie bez znaczenia pozostają pozostałe opinie biegłych, tj. z zakresu chorób wewnętrznych-kardiologii i okulistyki, z których nie wynika niezdolność wnioskodawczyni do pracy w gospodarstwie rolnym.

W świetle powyższego Sąd uznał, iż stan zdrowia Z. G. (1) powoduje u niej okresową całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym od 1 marca 2016 roku (czyli od daty ustania poprzednio przyznanej renty) do 28 lutego 2017 roku. Z uwagi na to, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję, o czym orzeczono w sentencji.

SSO Jarosław Łuczaj